

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

Dato: 28.07.2010
Vår ref: 10/854-3
Deres ref:
Saksbeh. – tlf: Per Olav Lund –

0032 OSLO

Høringsuttalelse til forslag om lovfesting av samkommunemodellen

Det vises til brev fra Kommunal- og regionaldepartementet datert 26. april 2010.

Våler kommunestyre har i møte 28. juni 2010 vurdert den foreslåtte samkommunemodellen og har følgende merknader:

- En samkommune vil innebære at det etableres en ny forvaltningsenhet som kan oppfattes som et ekstra forvaltningsnivå. Ved at det etableres en egen administrasjon og et eget folkevalgt styre, vil den direkte folkevalgte styringen i den enkelte kommune fort kunne bli vurdert som mindre styrbar. Kommunen har erfaringer med IKS og de styringsutfordringer en slik modell innebærer. Kommunestyret frykter at en samkommunemodell vil erfare tilsvarende styringsutfordringer.
- Kommunestyret vil gi klart uttrykk for at innbyggerne/brukerne av tjenester vil ha vanskelig for å forstå hva en samkommune er. De fleste tjenester kommunene utfører, er tilgjengelige i kommunehuset/rådhuset. Innføring av IKS på avgrensede områder som brann og renovasjon, har gått relativt greit. Tjenester tiltenkt samkommunemodellen, som samhandlingsreformen, vil innebære at tjenester som innbyggerne har et mer løpende kontaktbehov med, overføres til en egen administrativ enhet. Samtidig vil noen tjenester være igjen i kommunen. For innbygger/tjenestemottaker vil det bli vanskelig å skille mellom hva som utføres i kommunal regi og hva som utføres av samkommunen.
- Ordfører og folkevalgtes ombudsrolle. Ved etablering av en samkommune vil ombudsrollen til kommunens folkevalgte bli redusert.
- Skillet mellom politikk og administrasjon er i dag en utfordring i mange kommuner. Kommunestyret mener etablering av en

samkommuneadministrasjon med folkevalgt styre og kommunens egen administrasjon og folkevalgte organer/kommunestyret, vil øke styringsutfordringene ytterligere.

- Kommunestyret kan vanskelig forstå at en samkommune vil virke økonomisk ressursbesparende når det skal etableres egen administrasjon og folkevalgt styre
- Våler kommune har etablert vertskommunesamarbeid etter kommunelovens § 28c på barneverntjenester sammen med de to øvrige solørkommunene. Foreløpig er erfaringene gode, men det gjenstår en del arbeid med videreutvikling av samarbeidsavtalen og nemndas mandat og arbeidsform. Kommunestyret mener det bør samles mer erfaring med de nye samarbeidsmodellene i kommuneloven før samkommunemodellen vurderes lovfestet.

Dersom departementet velger å arbeide videre med samkommunemodellen, har kommunestyret følgende merknader til lovforslaget:

- Kommunestyret støtter ikke forslaget om at kommuner og fylkeskommuner kan delta i samkommunesamarbeid. Samkommunen vil bli en blanding av kommunalt og fylkeskommunalt ansvar og det fryktes at ansvarsdelingen mellom deltagende kommuner og fylkeskommuner blir utydelig. Kommunestyret ser her en rekke utfordringer i bl.a. finansiering av tjenesten
- Kommunestyret mener det vil styrke det politiske grunnlaget for samarbeid dersom det stilles formalkrav til vedtak om deltagelse i en samkommune. Kommunen har deltatt i ulike samarbeid innenfor IKS, ulike uformaliserte samarbeid og et samarbeid hjemlet i kommunelovens § 28c (jfr. over). Til forskjell fra det samarbeid en til nå har erfaringer fra, innebærer det å gå inn i en samkommune et større politisk løft. Kommunen mener på bakgrunn av dette at det bør stilles krav om kvalifisert flertall. Det vil sikre en bredere politisk forankring bak vedtaket. En samkommune vil måtte kunne bestå over flere kommunestyreperioder og en bredere politisk tilslutning vil da skape et bedre leved grunnlag for samarbeidet når det først er etablert.
- I spørsmålet om en samkommune skal kunne eie aksjeselskaper, IKS mv, mener kommunestyret på generelt grunnlag at det kan være betenkelig å åpne for dette. Tjenester utført av selskaper etablert av samkommunen vil fjerne kommunestyret ytterligere fra direkte påvirkning og styring, jfr. beskrevne erfaringer fra IKSsamarbeid ovenfor.
- Kommunestyret støtter at det kun kan deltas i en samkommune.
- Kommunestyret stiller seg svært positivt til at Staten ikke kan pålegge en kommune deltagelse i en samkommune.
- Deltagende kommuner vil kunne ha ulik økonomisk evne. Det bør fastsettes klare retningslinjer fra departementet for hva som skjer

dersom en ROBEK-kommune for eksempel nektes låneopptak eller ikke har fondsmidler som kan dekke merforbruk.

Våler kommunestyre vil avslutningsvis råde departementet til å utarbeide tilstrekkelig veiledningsmateriale og gjerne også maler/grunnlagsdokumenter i god tid før samkommunemodellen kan tas i bruk av kommuner/fylkeskommuner. Det vil lette kommunenes arbeid med å etablere en samkommune og det vil gjøre det enklere for de kommuner som vurderer samkommune opp mot for eksempel samarbeid etter kommunelovens § 28C.

Med hilsen

Kjell Konterud
Ordfører

Per Olav Lund
rådmann